

Продовження табл. 1

1	2	3
За рівнем відносин	<ul style="list-style-type: none"> ➤ погіршення життєздатності та економічної безпеки підприємництва; ➤ загострення проблем безпеки у галузевому секторальному аспекті; ➤ руйнування системи економічної безпеки держави; ➤ порушення основ національної безпеки 	<ul style="list-style-type: none"> • Макроекономічна; • фінансова; • зовнішньоекономічна
За сферами, де статистичний облік ускладнений	<ul style="list-style-type: none"> ➤ тінізація науки і науково-дослідної сфери; ➤ значне приховування діяльності у секторі інформаційно-консультаційних послуг; ➤ викривлення даних щодо ресурсо- та енергоефективності 	<ul style="list-style-type: none"> • Науково-технологічна; • соціальна; • енергетична

Головним висновком з поданої інформації є те, що на посттрансформаційному етапі розвитку національного господарства тінізація проникає у всі без виключення види економічної діяльності, сектори економіки, сфери суспільного життя та життєдіяльності суспільства, рівні управлінських та економічних відносин, компоненти внутрішньої структури безпеки держави, а, відтак, чинить суттєві загрози інтересам усіх суб'єктів відносин та безпеці національної економіки.

Саме тому при реалізації державної політики системної детінізації національного господарства та при розробці стратегічних програмних документів у цій сфері потрібно враховувати джерела виникнення і напрями впливу загроз від тінізації на параметри економічної безпеки держави як соціально-економічної системи. Мету та операційні цілі державної політики потрібно узгоджувати із пріоритетами і засобами забезпечення безпеки і соціально-економічного та суспільного розвитку, національної безпеки та сталого

функціонування держави.

При цьому не менш важливо враховувати вже напрацьований міжнародний досвід управління політикою детінізації економіки з використанням арсеналу інституційних, економічних та організаційних засобів, урахуванням існуючих негативних особливостей середовища, на жаль, сприятливого для тінізаційних тенденцій, що утворилося в посткризовий та посттрансформаційний період розвитку національного господарства.

Кривицька О. Р., к.е.н, доц.,
доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту,
Національний університет "Острозька академія"

ЧЛЕНСТВО УКРАЇНИ В IAIS - ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ

Міжнародна асоціація страхового нагляду (IAIS) була створена в 1994 році. До її складу входять органи нагляду за страховою діяльністю більше ніж 180 країн, а також 60 спостерігачів, зокрема: страхові та перестрахові компанії, професійні асоціації, міжнародні фінансові інститути. Перевагами членства України в IAIS є: можливість протидіяти схемам виведення капіталу, заробленого в тіньовій економіці, за межі України; доступ до баз даних IAIS з інформацією про законодавство 130 країн у сфері страхування і особливості нагляду за резидентами і нерезидентами, філіями, перестраховальними компаніями цих країн; можливість співробітництва з іншими регуляторами ринку та спільно працювати над проектами нових стандартів, а також навчати спеціалістів за міжнародними методиками; виведення України з чорного списку FATF (Financial Action Task Force on Money Laundering – Група розробки фінансових заходів з відмивання грошей).

Україна членом IAIS стала в жовтні 2003 р. Кабінет Міністрів України надав дозвіл Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України (Держфінпослуг) представляти вітчизняні інтереси в цій організації. Проте членство в IAIS є платним, а тому наданий дозвіл супроводжувався умовою, що кошти на сплату членських внесків будуть знайдені із позабюджетних джерел. Перший внесок в розмірі \$5 тис. заплатила Ліга страхових організацій України (ЛСОУ), яка погоджувалась плати такі внески кожного року. ЛСОУ

добре розуміла, що цим самим формує міжнародний імідж не лише Держфінпослуг, а й українського страхового ринку в цілому. Безхмарне функціонування такого тандему тривало лише 2 роки. Так, в 2005 році Рахункова палата України проводить перевірку діяльності Держфінпослуг та приходиться до висновку, що сплата членських внесків в IAIS за рахунок ЛСОУ суперечить вітчизняному законодавству, згідно з яким вона має проводитись із Державного бюджету. Вирішення цієї проблеми керівництво Держфінпослуг вбачало у включенні членських внесків у статтю витрат свого бюджету, який у 2005 році становив близько 15,6 млн. грн. в рік. Таку пропозицію комісії знову було відхилено урядом. Внутрішні перепити, пов'язані із пошуком та виділенням коштів на сплату членських внесків призвели до прогнозованого результату. Заборгованість українського регулятора сягнула \$14,6 тис. [1] і, як наслідок, у липні 2006 року Держфінпослуг виключили із IAIS. Вітчизняному страховому ринку загрожувала ізоляція від міжнародної практики.

Втручання Президента України Віктора Ющенка у вирішення цієї проблеми дало позитивний результат. В процесі підготовки бюджетної пропозиції Держфінпослуг додав статтю витрат на фінансування членських внесків, необхідних для поновлення в IAIS. В Законі України «Про Державний бюджет України на 2007 рік» були закладені кошти, які включали покриття заборгованості України за 2005-2006 рр. та сплату членських внесків за 2007 рік. [2]. Проте суперечності вітчизняного законодавства знову вносили свої корективи у можливість членства України в IAIS. Наріжним каменем спотикання став механізм розрахунку та проплати членських внесків. По-перше: Кабінетом Міністрів України не включено Держфінпослуг до переліку установ, членство яких в міжнародних організаціях фінансувалося б за рахунок бюджетних коштів, оскільки IAIS – недержавна організація. По-друге: Міністерство закордонних справ України подало роз'яснення, згідно з яким IAIS не визнає міжнародною організацією, аргументуючи це тим, що вона була створена у відповідності до законодавства лише Швейцарії.

Розуміння ситуації, яка складалася навколо поновлення України в IAIS вимагало рішучих дій, адже засідання асоціації відбувалося лише раз на рік – у жовтні місяці. Будь-яке затягування процесу поновлення загрожувало продовженням ізоляції України в сфері страхового нагляду ще на рік. Розпорядженням Кабінету Міністрів

України №797-р від 26 вересня 2007 р. відповідальною за забезпечення участі в Міжнародній асоціації органів страхового нагляду призначено Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, а заходи щодо забезпечення участі здійснюються в межах видатків, передбачених у Державному бюджеті України на відповідний рік [3]. Цим розпорядженням КМУ дозволив Нацкомфінпослуг самостійно розпоряджатися бюджетними коштами для сплати членських внесків в IAIS. На момент прийняття такого розпорядження борг за членські внески разом із проплатою внеску за поточний рік сягнула \$20 тис. (біля 100 тис. грн.) [4].

На початку 2007 року членство комісії було відновлено, а це, в свою чергу, сприяло новому витку розвитку страхування життя в Україні.

Література:

1. Украина может опять стать членом IAIS [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://finance.eizvestia.com/full/12124>
2. Закон України «Про Державний бюджет України на 2007 рік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/489-16>
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України №797-р від 26 вересня 2007 р. «Питання участі в Міжнародній асоціації органів страхового нагляду та Міжнародній організації органів нагляду за пенсійними фондами». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/797-2007-%D1%80>
4. Госфинуслуг разрешили стать членом международных ассоциаций страховых надзоров IAIS и IOPS. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forinsurer.com/news/07/10/01/12955>

Кучінка Т. В., аспірант,
Мукачівський державний університет (м. Мукачеве)

**ПРИЧИНИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ
КРИЗИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЕКОНОМІЦІ**

Економічною наукою розроблено та передбачено цілу низку різних теорій, що пояснюють причини економічних циклів і криз (табл. 1), як приклад оптимізації способів та шляхів виходу з кризових ситуацій та ефективного процесу відновлення економіки країни [1].